

Hunden fra gården

- Man ved ikke præcis, hvor den dansk/svenske gårdhund stammer fra, fortæller Lilian Christensen, formand for Dansk/svensk Gårdhundeklub. - Den betegnes som en såkaldt urtype; altså en type, der er mere end 1000 år gammel. Op gennem årene har der imidlertid ikke været avlet målrettet på gårdhunden, som i øvrigt har eksisteret under en række forskellige navne: gammel dansk bondehund, husmands terrier, fuchs terrier, rottehund og dansk fox terrier. Når en dansk, skånsk eller nordtysk bonde i gamle dage skulle have sin tæve parret, fandt han sandsynligvis bare en lille plettet hund i nabolaget, og så var den sag klaret.

En af de danske nationalhunde, dansk/svensk gårdhund, er en ivrig lille hund, der nu har fået egen specialklub

■ Tekst og foto: Wiegaarden/Tine Luther

Det anslås, at der er omkring 1500 dansk/svenske gårdhunde i Danmark og cirka samme antal i Sverige.

- I begyndelsen af 1980'erne besluttede man i DKK-regi, at man ville undersøge, om der fandtes eksemplarer nok af gårdhunden til, at man kunne starte en målrettet avl. I Skåne var et lignende projekt allerede påbegyndt. Danskerne og svenskerne enedes om at lave en fælles foreløbig standard, og arbejdet med at rekonstruere den dansk/svenske gårdhund blev sat i gang.

Racens rekonstruktion

- Vi satte annoncer i en masse små ugeaviser, hvori vi opfordrede folk med gårdhunde til at lade deres hunde mønstre for at finde racetypiske eksemplarer, vi kunne genopbygge racen på, fortæller Ole Staunskjær, formand for udvalget for nationale og glemte racer. Vi gennemgik omkring 1100 hunde, hvoraf cirka 160 blev godkendt som værende racetypiske. Dansk/svensk gårdhund blev anerkendt i Dansk Kennel Klub som race for 15 år siden.

- Gårdhunden er tit blevet forvekslet med en fox terrier, men da man gik i gang med at rekonstruere racen, opdagede man, at det i virkeligheden var en pinscher-type, forklarer Lilian Christensen. - Det var tydeligt, hvilke eksemplarer, der for nylig var krydset med terrier, og disse blev valgt fra. Især hovederne og temperamentet er forskelligt på gårdhund og terrier.

- Hvis man har en dansk/svensk gårdhund, der ikke har stambog, er det stadig muligt at søge om dispensation for at få den fremstillet. Bliver den så godkendt, får den en stambog med blanke aner, men kan altså bruges i avlen. Dette tillades for at undgå, at vores avlsmateriale bliver for snævert.

En nationalrace

- Den dansk/svenske gårdhund er jo en af vores nationalracer; en dansk kulturarv, og blandt andet derfor synes jeg, det er meget vigtigt at bevare den. Vi har også fået stor opbakning af DKK til vores arbejde. For eksempel har DKK lavet en populationsundersøgelse, hvori det blev påpeget, at der var anvendt for få hanner - avlsmatadorer - i avlen samt at vi skulle være opmærksomme på, at vi ikke avlede på for nært beslægtede hunde. Gør man disse ting med en race, der ikke er særlig

Dansk/svensk gårdhund er en kvadratisk, kompakt og uædel hund, med kort og kraftig hals. Kroppen skal være dyb med en veludviklet brystkasse. Det er en stærk hund i forhold til størrelsen. Hovedet skal være forholdsvis lille men med et kraftigt tandsæt.

Pelsen er kort og glat; den kræver så godt som ingen pleje. Gårdhunden fælder to gange årligt. Den hvide farve skal dominere, men alt indenfor farver og aftegn er tilladt.

- Vi havde budgetteret med 100 medlemmer i Dansk/svensk Gårdhundeklub inden udgangen af 2003, men på nuværende tidspunkt er vi allerede 130, så det er gået langt over forventning, konstaterer formand Lilian Christensen tilfreds.

udbredt, skyder man sig selv i foden. En sådan populationsundersøgelse er et virkelig godt redskab at få i hånden. DKK bakker også op om samarbejdet med svenskerne, som er nødvendigt, hvis vi skal have gårdhunden FCI-ankendt. Der er en tendens til, at svenskernes tæver er mere fine i det, og de har større forskel han og tæve imellem, end vi har. Før vi kan få racen anerkendt, er vi selvfølgelig nødt til at være helt enige om, hvad den rigtige type er.

- I dag kan gårdhunden registreres i de nordiske lande og i USA, men det er vigtigt at få den anerkendt internationalt, for vi mærker større og større interesse for den fra udlandet; primært fra Tyskland.

Jæger, kammerat m.m.

- Den dansk/svenske gårdhunds oprindelige anvendelse har været at holde mus og rotter fra døren på landboejendommene.

Jagtinstinktet er velbevaret hos dansk/svensk gårdhund, og den graver lystigt efter mosegrise og andre gnavere. Derfor går den ikke specielt godt i spænd med prydhaver.

De har primært boet i lader og stalde, men de er utrolig glade for mennesker, og de har sandsynligvis også fået lov til at komme ind og lune sig ved komfuret, ligesom de har været legekammerater for børnene. Nutidens gårdhund elsker også at lege med børn; den fornemmer nærmest, at der er forskel på børn og voksne. Jeg har aldrig hørt om problemer mellem børn og gårdhunde, og hvis hunden ikke vil finde sig i legen, vender den bare omkring og går sin vej.

- Jagtinstinktet er utrolig velbevaret; gårdhunden har mod, udholdenhed og en god næse, hvilket ofte resulterer i nedlagt bytte.

- En anden vigtig funktion, gårdhundene har haft, har været at fortælle deres mennesker, når der kom fremmede. De forsvarer ikke deres mennesker og territorium med aggressivitet, og har blot virket som "alarmklokke". Dette instinkt er velbevaret; vi får altid besked, når der kommer nogen, men så falder hundene til ro igen. Generelt er det ikke en særlig gøende type hund.

Fuld af liv

- Gårdhunden er en livlig hund, der elsker aktivitet af enhver art, fastslår Lilian Christensen. - Den elsker leg og spilopper, men samtidig har den nemt ved at afreagere. Lige så livlig den er, lige så nemt har den ved at slappe af foran brændeovnen. Men man skal ikke tage fejl af, at det er en hund med megen energi, og den kræver opmærksomhed og beskæftigelse. Den er til gengæld ikke kræsen hvad beskæftigelse angår; den er nysgerrig og med på alt - især hvis dens ejer er med på legen. I kraft af sine mange år som jæger på småvildt er det en meget adræt og super hurtig hund, der elsker at balancere rundt. Derfor er den fantastisk god til sådan noget som agility, og jeg

kender da også en del, der dyrker sporten på hyggeplan. Ærgerligt nok ser man nærmest aldrig racen på konkurrencebanerne, men det kommer nok.

- Vi har at gøre med en meget lærenem hund, der gerne vil arbejde sammen med mennesker. Men den er lynhurtig - både fysisk og i hovedet - så man skal være hurtig med sine kommandoer, ellers overhaler hunden en og er snart ved noget andet. Træningen skal varieres, for gårdhunden kommer hurtigt til at kede sig ved gentagelser.

En selskabspepegøje

- Gårdhunden elsker mennesker og søger gerne deres selskab. Selvom den er psykisk stærk og selvstændig elsker den at behage sine mennesker. Ros er dejligt, og den vil gøre meget for at få ros. I forhold til fremmede er racen generelt frimodig, glad og tryk.

- Man kan sagtens have en gårdhund som "alene-hund" i en familie, men den kommer også godt ud af det med andre hunde - både af egen og fremmede racer. Det er ikke noget særsyn at se en flok gårdhunde klumpe sig sammen i samme kurv. Ønsker man at have både gårdhund og kat, skal de dog føres sammen, mens hunden er hvalp, ellers går der jagt i den... Af samme årsag er det ikke smart at hold hamstere, marsvin og andre rotte-lignende dyr, hvis man vil have en dansk/svensk gårdhund.

- Hundegårde og gårdhunde er ikke velforenelige. Hunden ønsker at være sammen med mennesker, og dens korte pels gør, at den let fryser. Regn og kulde hører ikke til blandt dens favoritter.

Dansk/svensk Gårdhundeklub

Hidtil har dansk/svensk gårdhund hørt under Klubben for Hyrde-, kvæg- og

...HUNDEN FRA GÅRDEN

Leg af enhver slags er et hit hos gårdhunden.

gårdhunde, men ved årsskiftet fik racen sin egen specialklub kaldet Dansk/svensk Gårdhundeklub. – Vi har været glade for at være med i fællesklubben, og uden den var vi aldrig blevet samlet og havde fået vores egen klub på benene, konstaterer formanden for gårdhundeklubben, Lillian Christensen. – Det giver nogle begrænsninger at være mange racer under én klub, og derfor stiftede vi vores egen. Nu kan vi selv forvalte alle vores ressourcer, vi har mulighed for at invitere dommere, som har forstand på lige netop vores race, og vi har vores eget klubblad.

- Nogle af vores vigtigste indsatsområder bliver at afholde avlsseminarer, etiske anbefalinger omkring avl og statistik over avlen (som løbende holdes op mod vores etiske anbefalinger). Desuden har vi ung-

Den dansk/svenske gårdhund er meget adræt og elsker at springe op på noget og balancere.

Pinschere

Den dansk/svenske gårdhund er, som nævnt, en pinscher-type. Den tyske pinscher er kendt siden 1700-tallet, og den har traditionelt været anvendt som gård- og rottehund, vagthund og kvægvogter. Den er en glad, intelligent, venlig og modig hund, der i høj grad forsvare sin familie og sit territorium. Den tyske pinscher er vågen og lærevillig.

Dværgpinscheren stammer fra den tyske pinscher og har samme anvendelse som denne. De to racer er meget lig hinanden, når man ser bort fra størrelsen. Dog har dværgpinscheren en lille hunds temperament, og den kan godt være lidt overmodig.

Disse pinschere har kort pels i rød eller sort m. brunt, og de kræver ikke megen pelspleje.

Dværgpinscher. (Foto: Wiegaarden/Tine Luther)

Tysk pinscher. (Foto: Wiegaarden/Tine Luther)

hundementaltest på programmet, et årligt gårdhundetræf samt udstillinger arrangeret i samarbejde med andre klubber og en udstilling udelukkende for vores egen race i november. Naturligvis er det også et af vore finere formål at udbrede kendskabet til den dansk/svenske gårdhund. Det gør vi eksempelvis via en folder, medlemskaber foræret til hvalpekøbere af opdrættere, racebogen (se medlemstilbud andetsteds i Hunden), ved at have stande på dyrskuer samt via vores hjemmeside www.dansk-svensk-gaardhund.dk